

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Izvajanje kolektivne pogodbe za trgovino v praksi v povezavi z Zakonom o delovnih razmerjih

Karmen Primožič Rupnik, univ. dipl. prav.

Ljubljana, marec 2021

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Opravljanje drugega dela, ki ni predmet pogodbe o zaposlitvi

Novost v KPDTs: **dolžnost delavca, da opravlja drugo delo, ki ni predmet pogodbe o zaposlitvi.**

KPDTs ureja primere, v katerih je delavec, **ne glede na vrsto in raven izobrazbe**, dolžan opravljati drugo delo, ki lahko traja, dokler obstajajo razlogi, vendar **ne več kot 45 delovnih dni v koledarskem letu**, oziroma za čas trajanja odpovednega roka.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Razlogi **iz ZDR**, ko se delavcu lahko odredi drugo ustrezno delo:

- v primerih začasno povečanega obsega dela na drugem delovnem mestu oziroma vrsti dela pri delodajalcu,
- začasno zmanjšanega obsega dela na delovnem mestu oziroma v okviru vrste dela, ki ga opravlja,
- in nadomeščanja začasno odsotnega delavca.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Razlogi po KPDTs, ko se delavcu lahko odredi **drugo delo ne glede na vrsto in raven izobrazbe:**

- če je nujno, da se odvrne okvara na delovnih sredstvih, ki bi povzročila prekinitev dela ali nenadne okvare naprav ter drugih sredstev za delo na delovnem mestu,
- izjemoma povečanega obsega dela,
- če je potrebno nadaljevanje delovnega ali proizvodnega procesa, da bi se preprečila materialna škoda ali nevarnost za življenje in zdravje ljudi,
- odpovedi pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca, za čas trajanja odpovednega roka,
- ko je potrebno zagotoviti varnost ljudi, premoženja ali prometa.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Delavec je dolžan opravljati drugo delo ne glede na vrsto in raven izobrazbe tudi:

- v primeru nesreč, ki jih povzroči delovanje naravnih sil (elementarne nesreče) za ves čas dokler je nujno, da se rešijo človeška življenja, obvaruje zdravje ali prepreči materialna škoda.

Delavec je dolžan opravljati drugo ustrezno delo tudi:

- v času začasnega neizpolnjevanja zdravstvenih pogojev za opravljanje dela ves čas dokler trajajo razlogi, vendar ne več kot šest mesecev.

Uporaba tega instituta v času epidemije oziroma izjemnih okoliščin – odrejanje drugega dela brez spremembe pogodbe o zaposlitvi za čas, **ko trajajo izjemne okoliščine!** Npr. merjenje temperature, izvajanje kontrole števila vstopov, razkuževanje vozil, ...

Odredba mora biti **pisna** (lahko se pošlje tudi na elektronski naslov delavca, ki ga zagotavlja in katerega uporaba nalaga delodajalec) in mora vsebovati navedbo dela, ki se delavcu odreja, čas za katerega se odreja drugo delo, kakšna je pravica delavca do plačila.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Kraj opravljanja dela

Po ZDR – 1 kraj opravljanja dela obvezna sestavina pogodbe o zaposlitvi.

KPDTs daje možnost, da se kraj opravljanja dela v pogodbi o zaposlitvi določi širše – npr. glede na mrežo organizacijskih enot delodajalca.

Pogoj: oddaljenost od bivališča delavca do kraja opravljanja dela glede na trajanje poti z razpoložljivim prevoznim sredstvom - ne več kot 3 ure oziroma 1 uro, če gre za mater z otrokom do treh let (primarno je to javni prevoz, če je delavec prihajal na delo na prejšnjo lokacijo z avtom in je prejemal povračilo stroškov prevoza za delo v kilometrini, se lahko upošteva trajanje poti z avtom).

Kaj vse se šteje v čas trajanja poti: trenutek, ko delavec oddide od kraja bivanja do trenutka, ko pride na lokacijo delodajalca (če mora uporabiti več prevoznih sredstev, se upošteva tudi čas čakanja na le-ta).

Upošteva se naravo delovnega mesta in splošnih aktov delodajalca, se lahko delavec in delodajalec dogovorita tudi izven prej navedenih omejitev.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Delo ob nedeljah in praznikih – v povezavi s spremembo Zakona o Trgovini

Omejitve iz Zakona o dopolnitvah Zakona o trgovini: trgovec ne sme določiti odpiralnega časa trgovine ob nedeljah in z zakonom določenih dela prostih dnevih.

Možnosti razporejanja delavcev na delo v povezavi s spremembo Zakona o trgovini – dopustni primeri: priprava blaga za spletno prodajo, izvedba popisa blaga, ...

Omejitev iz KPDT še v veljavi: delavec ne more biti razporejen na delo na več kot 2 nedelji na mesec in ne več kot 20 nedelj na leto.

Prekoračitev omejitev – denarna odmena.

Plačilo za delo: dodatek za nedeljsko delo (100%, vendar ne manj kot 6,05 EUR bruto/uro).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Sorazmernost: primer izračuna

Primer 1

Delavec se zaposli 14. 3. v koledarskem letu, kar pomeni, da bo v koledarskem letu zaposlen 10 mesecev. Izračun: $20 \text{ nedelj} : 12 \text{ mesecev} = 1,67 \text{ nedelj/mesec} \times 10 = 16,7$. Delodajalec lahko razporedi delavca na 16 nedelj v letu, vendar ne več kot na dve nedelji v mesecu.

Primer 2

Delavec se zaposli 15. 3. v koledarskem letu, kar pomeni, da bo v koledarskem letu zaposlen 9 mesecev. Izračun: $20 \text{ nedelj} : 12 \text{ mesecev} = 1,67 \text{ nedelj/mesec} \times 9 = 15,03$.

Ker KPPTS ne določa načina zaokroževanja, mora biti izračun v korist delavca. Delodajalec lahko razporedi delavca na 15 nedelj v letu, vendar ne na več, kot na dve nedelji v mesecu.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Letni dopust – odmera, način koriščenja, obdobje za prenos v povezavi z interventno zakonodajo (PKP7)

Obveznost delodajalca delavcem izdati pisno obvestilo o odmeri dopusta do **31. marca tekočega leta**.

Kriteriji: poleg kriterijev iz ZDR – 1 še dodatni kriteriji določeni s KPPTS za skupno delovno dobo, nočni delavec, delavec, ki je v preteklem letu opravil več kot 1500 ur nočnega dela.

V podjetniški kolektivni pogodbi ali splošnem aktu delodajalca lahko še dodatni kriteriji:

kot npr. zahtevnost dela, izobrazba, težji delovni pogoji, delovna uspešnost ipd.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Način izrabe, prenos

Letni dopust se izrablja po dnevih (ne po urah).

Dopust je namenjen izrabi v tekočem letu – najmanj dva tedna dopusta mora delavec izrabiti v strnjem nizu, upošteva možnosti za počitek in rekreacijo ter družinske obveznosti, za starše šoloobveznih otrok velja, da najmanj en teden dopusta izrabijo v času šolskih počitnic, tri dni lahko delavec izrabi kadar sam želi, član sindikata ima pravico izrabiti dodaten dan, na tisti dan, ki ga sam želi.

Ali lahko delodajalec delavcu enostransko odredi izrabo letnega dopusta?

Enostransko odrejanje dopusta z ZDR -1 ni izrecno prepovedano, pri izrabi se upoštevajo potrebe delovnega procesa, organizacija dela, upošteva možnosti za počitek in rekreacijo ter družinske obveznosti.

Prenos preostanka dopusta nad dva tedna za leto 2020 do 31.12.2021, če delavec zaradi nujnih delovnih potreb, povezanih z obvladovanjem virusa SARS-CoV-2 ali zaradi posledic epidemije COVID-19, ni mogel izrabiti preostanka letnega dopusta za leto 2020 do 30.6.2021

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Regres za letni dopust

Minimalna višina regresa za letni dopust po Zakonu o delovnih razmerjih določena v višini minimalne plače (1.024,24 EUR).

Regres za letni dopust po KPDTs možno izplačati v nadenarni obliki.

V tem primeru se glede na namen določbe višina regresa določi v višjem znesku kot je minimalna plača – konkretna višina je stvar dogovora med posameznim delodajalcem in sindikati, glede na pretekle ureditve v KPDTs je regres v primeru izplačila v nadenarni obliki za 15 % višji od zneska minimalne plače.

Rok izplačila: 31.7. tekočega leta, oziroma v primeru nelikvidnost 1. november tekočega leta.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Nadomestilo plače

137. člen ZDR -1 v povezavi z 51. členom KPPTS

Razlogi za plačano odsotnost z dela:

bolezen, koriščenje, letnega dopusta, nezmožnost zagotavljanja dela, praznik, osebne okoliščine (poroka, rojstvo otroka, poroka otroka, smrt zakonca (zunajzakonskega partnerja), otroka, smrt bratov, sester, staršev, starih staršev, hujše nesreče, ki prizadane delavca, selitve delavca)

Razlogi za neplačano odsotnost:

neodložljivi osebni opravki, nega družinskega člana, ki ni medicinsko potrebna, potovanje, izobraževanje, zdravljenje na lastne stroške, popravilo hiše, stanovanja.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Osnova za nadomestilo plače

- Praviloma se kot osnova za izračun nadomestila upošteva delavčeva povprečna mesečna plača za polni delovni čas* (upoštevaje sodno prakso se v tem primeru v osnovo vštevajo osnovna plača kot tudi vsi dodatki in uspešnost) v zadnjih treh mesecih oziroma v obdobju dela v zadnjih treh mesecih pred začetkom odsotnosti.
- Če delavec v obdobju zaposlitve v zadnjih treh mesecih ni delal in je za ves čas precejma nadomestilo, je osnova za nadomestilo enaka osnovi za nadomestilo plače v zadnjih treh mesecih pred začetkom odsotnosti.
- Če delavec v celotnem obdobju zadnjih treh mesecev ni prejel niti ene mesečne plače, mu pripada nadomestilo plača v višini osnovne plače, določene v pogodbi o zaposlitvi.

Nadomestilo plače ne sme presegati plače, ki bi jo delavec prejel, če bi delal.

* v kolikor ni z ZDR, drugim zakonom ali na njegovi podlagi izdanim predpisom določeno drugače

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Nadomestilo plače v breme delodajalca v primeru nezmožnosti delavca za delo zaradi bolezni in poškodbe, ki ni povezana z delom

Višina nadomestila znaša 80 % plače delavca za pretekli mesec za **polni** delovni čas.

Osnova za izračun je povprečna mesečna plača za **polni** delovni čas za zadnje 3 mesece dela (v osnovo se ne všteva del plače iz nadur, posebna uspešnost in poslovna uspešnost – 74. člen KPDTs).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Nadomestilo plače v breme ZZZS v primeru nezmožnosti delavca za delo zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju določa osnovo za odmero nadomestila plače **drugače kot ZDR -1** (v povezavi z določilom 7. odstavka 137 člena ZDR-1).

Osnova v primeru dolgotrajne bolniške odsotnosti, ki presega 30 dni je:

delavčeva povprečna mesečna plača (torej osnovna plača, del plače iz naslova delovne uspešnosti, dodatki, vključno s plačilom za nadurno delo, posebna delovna uspešnost in del plače iz naslova poslovne uspešnosti).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Nadomestilo plače v primeru ostalih odsotnosti

Odsotnost z dela zaradi izrabe letnega dopusta, praznika ali dela prostega dneva, odsotnost z dela iz razlogov na strani delodajalca, plačane odsotnosti zaradi osebnih okoliščin, izobraževanja –

Osnova: upoštevati 7. odstavek 137. člena ZDR-1

Povprečna mesečna plača za **polni** delovni čas iz zadnjih treh mesecev oziroma iz obdobja zaposlitve v zadnjih treh mesecih pred začetkom odsotnosti (v osnovo se ne všteva plače iz naslova nadur, posebne uspešnosti in poslovne uspešnosti – tretji odstavek 74. člena KPPTS).

Če delavec v celotnem obdobju ni prejel niti ene mesečne plače (prva zaposlitev) je osnova za nadomestilo osnovna plača, določena v pogodbi o zaposlitvi.

Nove oblike odsotnosti v povezavi z interventno zakonodajo

Karantena (višina nadomestila odvisna od razloga karantene, ni še bolezni, tvegan kontakt, osnova za nadomestilo – 7. odstavek 137. člena)

Kratkotrajna odsotnost z dela zaradi bolezni brez potrdila zdravnika – ukrep velja do 31.12.2021 (višina 80 % osnove, osnova za nadomestilo enako kot pri odsotnosti z dela zaradi bolezni do 30 dni):

Pogoj:

- prisotnost bolezni,
- enkrat v koledarskem letu, do tri zaporedne dni v kosu, neizrabljen del zapade.

Uveljavljanje:

- prvi dan odsotnosti pisno obvestiti delodajalca (kot pisna oblika šteje tudi e sporočilo)
- prepoved opravljanja pridobitnega dela, prepoved gibanja izven kraja bivanja
- Zahtevek na ZZS se vloži najpozneje do 31.3.2022

Izolacija – osamitev zaradi bolezni, da se prepreči širjenje okužbe (prvih 90 dni višina 90 % osnove po ZZVZZ, nato 100%)

*V primeru, da je osnova za nadomestilo plače v breme ZZS iz leta 2020 ali iz leta 2021, se v osnovo ne štejejo dodatki D028, C085, C086, C223, C226, C227

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Izzivi v praksi

Obveznost tedenskega testiranja za prodajalce

Pravne podlage: vladni odlok, Zakon o nalezljivih boleznih, zdravstvena ocena delodajalca, ki predvideva obveznost testiranja kot preventivni ukrep za preprečitev in omejitev širjenja okužbe s COVID-19

Posledica neoprave testa: gre za kršitev pogodbe o zaposlitvi.

Odsotnost z dela zaradi neoprave testa: če ni drugih utemeljenih razlogov za odsotnost (bolniška, dopust, koriščenje ur) gre za neopravičeno odsotnost z dela in s tem za kršitev pogodbe o zaposlitvi.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Hvala za vašo pozornost
ostanimo zdravi in veliko uspeha pri delu !